

Regionstyrelsen

Yttrande över Statistiska centralbyråns hemställan om ändring i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Statistiska centralbyrån hemställan om ändring i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken

Sammanfattning

Finansdepartementet har remitterat ärendet *Statistiska centralbyråns hemställan om ändring i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken*, till Region Stockholm för yttrande.

Statistiska centralbyrån (SCB) föreslår att förordningen om den officiella statistiken (FOS) ska ändras för att inkludera en ny bestämmelse om uppgiftsskyldighet för utbildningsanordnare.

SCB föreslår även ändringar i bilagan till FOS för att ge ytterligare befogenheter att behandla känsliga personuppgifter avseende hälsa för utbildnings- och jämställdhetsstatistik. För att införa dessa regler kan regeringen bemyndigas enligt lagen om den officiella statistiken (LOS). SCB föreslår att de nya reglerna ska träda i kraft den 1 januari 2024.

Region Stockholm tillstyrker SCB:s förslag om ändringar i bilaga till FOS för att ge ytterligare befogenheter att behandla känsliga personuppgifter avseende hälsa för utbildnings- och jämställdhetsstatistik.

Region Stockholm avstyrker SCB:s förslag om att bilagan till FOS ska ändras för att inkludera en ny bestämmelse om uppgiftsskyldighet för utbildningsanordnare med anledning av avsaknad av fullständig redogörelse av konsekvensbedömning. Förslaget bedöms potentiellt medföra ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Bakgrund

Finansdepartementet har remitterat ärendet *Statistiska centralbyråns hemställan om ändring i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken*, till Region Stockholm för yttrande.

SCB:s hemställan kan delas upp i två huvudspår. Det enda handlar om rätten att hantera individuppgifter och känsliga personuppgifter, det andra om att införa uppgiftsskyldighet för utbildningsformerna yrkeshögskola, folkhögskola och studieförbund.

Stöd för att hantera känsliga personuppgifter

SCB har varit ansvarig för statistik inom yrkes- och folkhögskola samt studieförbund sedan 2018 respektive 2020. För att säkerställa kvaliteten på den statistik som produceras menar SCB att det behövs en lagändring som ger SCB möjlighet att samla in individuppgifter. Högskolan har lagligt stöd för att inhämta individuppgifter för statistikändamål, medan Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) tidigare hade föreskriftsrätt för att samla in sådana uppgifter för yrkeshögskolan. När SCB övertog ansvaret för statistiken följde inte denna föreskrift med. För att säkerställa att statistiken inkluderar viktig information som nationell bakgrund, utbildningsnivå, inträde på arbetsmarknaden och län/kommun för folkbokföring vill SCB få stöd att samla in individuppgifter. SCB anser att dessa uppgifter är nödvändiga för att kunna redovisa statistik korrekt och för att minska bördan för utbildningsanordnare.

Antalet elever i grundsärskolan och i gymnasiesärskolan har ökat under de senaste åren. Dessa skolor är avsedda för elever med intellektuell funktionsnedsättning, vilket klassificeras som känsliga personuppgifter enligt dataskyddsförordningen. SCB saknar idag befogenhet att hantera sådana uppgifter enligt FOS, vilket leder till bortfall i den officiella statistiken. För att förbättra täckningen vill SCB ha stöd för att behandla denna typ av känsliga uppgifter.

SCB vill även ha rättsligt stöd för att behandla känsliga personuppgifter för officiell jämställdhetsstatistik. Trots att 15 § LOS och 8 § FOS tillåter behandling av sådana uppgifter för statistik, saknas specificering för jämställdhetsområdet. Jämställdhetsstatistiken har funnits sedan 1994 och syftar till att beskriva samhällsutvecklingen utifrån ett jämställdhetsperspektiv. SCB har utvecklat indikatorer för att följa upp jämställdhetspolitiken, inklusive jämställd hälsa, men behöver bearbeta statistik specifikt för detta ändamål. Det inkluderar att ta fram statistik om

självskattad hälsa för olika åldersgrupper, vilket inte ingår i vanliga undersökningar.

Uppgiftsskyldighet

SCB försökte tidigare att samla in individuppgifter om undervisande personal på frivillig basis, men fick få svar och resultaten blev inte användbara. Remissvar visade negativt gensvar för att samla in uppgifter på gruppnivå. I stället anser SCB nu att den enda framkomliga vägen för att få användbar statistik är att införa uppgiftslämnarplikt för personuppgifter om undervisande personal. Tanken är att kompletterande uppgifter om utbildning och yrkeserfarenhet ska hämtas från SCB:s administrativa register för att minska arbetsbördan för uppgiftslämnarna. Regleringen berör utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan, folkhögskolor och studieförbund som uppgiftslämnare.

Regeringen föreskriver i frågan om förordningen (2001:100) om den officiella statistiken att det ska införas en ny paragraf, 5 e §, samt närmast före 5 e § en rubrik av följande lydelse:

Utbildningsanordnare

5 e § Näringsidkare, kommuner, regioner och kommunalförbund som är skolhuvudmän eller annars bedriver folkbildning, yrkeshögskoleutbildning eller andra heltidsstudieformer ska, utöver vad som anges i 5–5 d §§, lämna uppgifter om

1. enskilda personer som har sökt till utbildningarna,
2. enskilda personer som är eller har varit inskrivna vid utbildningarna, och
3. enskilda personer som undervisar eller har undervisat vid utbildningarna.

För merparten av undersökningarna samlas materialet redan idag in på individnivå och här bedömer SCB att kostnaderna blir försumbara för uppgiftslämnarna. Undersökningen om undervisande personal är en ny undersökning som SCB testade att samla in på individnivå 2019. Men eftersom undersökningen var frivillig blev svarsandelen lägre än SCB hade hoppats på. SCB skriver vidare att anordnarna i samband med 2019 års insamling sade att arbetsinsatsen för att sammanställa uppgifterna till undersökningen skulle bli omfattande. SCB hänvisar även till en remiss från 2022 där remissvaren var starkt negativa till en insamling på gruppnivå, då arbetsinsatsen för att sammanställa uppgifterna skulle bli betungande.

Region Stockholms yttrande

Angående uppgiftslämnarplikten anser Region Stockholm att en ordentlig konsekvensanalys behöver göras av SCB. Konsekvenserna beskrivs enbart i oprecisa ordalag. I avsnitt 3.5 Kostnadsmässiga och andra konsekvenser samt jämförelse av regleringsalternativ står ”I praktiken innebär troligen uppgiftslämnarplikten en något större uppgiftslämnarbörda, då fler

förväntas svara än om undersökningen är frivillig”. En formulering som inte ger Region Stockholm en uppfattning om storleken på den arbetsinsats som kommer att krävas av landets regioner och kommuner. Region Stockholm avstyrker därför SCB:s förslag om förordningen om att bilagan till FOS ska ändras för att inkludera en ny bestämmelse om uppgiftsskyldighet för utbildningsanordnare med anledning av avsaknad av fullständig redogörelse av konsekvensbedömning.

Region Stockholm tillstyrker däremot SCB:s förslag om ändringar i bilagan till FOS för att ge ytterligare befogenheter att behandla känsliga personuppgifter avseende hälsa för utbildnings- och jämställdhetsstatistik.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget om ändringar i bilagan till FOS för att ge ytterligare befogenheter att behandla känsliga personuppgifter avseende hälsa för utbildnings- och jämställdhetsstatistik, bedöms inte påverka Region Stockholms kostnader. Däremot gör Region Stockholm bedömningen att ny bestämmelse om uppgiftsskyldighet för utbildningsanordnare kan innebära ekonomiska konsekvenser på grund av ökad administration. Storleken är dock okänd på grund av bristfällig konsekvensanalys.

Emma Lennartsson
Regiondirektör

Anton Västberg
Utvecklingsdirektör

Beslutsunderlag

1. Hemställan om ändring i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken (bilagan), Statistiska centralbyrån A2022/3785

Beslutsexpediering

1. Finansdepartementet